

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

UDVARHELYMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET, A SZÉKELYFÖLDI ELSŐ BAROMFITENYÉSZTŐ ÉS MÁS EGYLETEK KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.		FÜSZERKESZTŐK:		SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:	
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		Dr Gyarmathy Dezső, földbírtokos.	Dr Hinléder Fels Ernő, orsz. képviselő.	Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.	
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.		Dr Kállay Tamás, orsz. képviselő.	Dr Pál Ernő, ügyvéd.	Dr Viola Sándor, ügyvéd.	Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.
Telefon	Egy példány 10 fillér.	Telefon	SZÉPIRODALMI FÜMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.		M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

A 48-as Magyarország.

Irtá: Kalmár Antal

Törvényre törvénysértés, adott szóra szőszegés, esküre esküszegés, alkukötésre új meg új erőszak, új meg új támadás: ebben áll Bécsnek az a lázító politikája, a mely a jóhiszemű Deák Ferencsel szemben — a jövőbe látó Kossuth Lajost történetileg már most igazolja.

Eme történeti igazolásból két nagy tanulságot vonhatunk le:

1. Hogy az a sulypont, amit Magyarország Mohácsnál elvesztett, a *duálisztikus alkotmány keretében vissza nem szerezhető*

2. Hogy ennél fogva a magyar nemzet minden életlőrvésének a *perszonálunió felé kell gravitálni.*

E két tanulságból pedig megállapíthatjuk az a közjogi és politikai, történeti és gazdasági igazságot, hogy a *48-as törvények alapján kifejlesztett államforma felel meg legjobban Magyarország monarchikus helyzetének.*

A magyar nemzetnek kell a monarchia és kell a király — Ámde a nemzetnek *csakis a 48-as monarchia mellett lehet királya*, mert a 67-es monarchia már császárt ad a nemzetnek, a császárt pedig a magyar ember természetéből nem veszi.

Ezek az igazságok ma már a nemzetnek közjogi meggyőződésévé váltak. És ezzel kapcsolatban közjogi meggyőződés lett az is, hogy ha a hatvanhetes monarchia nemzeti hatalmának az elérése csak éppen oly fokú vagy talán még nagyobb nehézségbe ütközik, mint a visszatérés a 48-as monarchiára: ebben az esetben a küzdelemnek inkább mindjárt magáért a jóval fenségesebb 48-as közjogi alap visszaállításáért kell folynia.

Ez a visszaállítás nem jelenti sem a dinasztiaától, sem Ausztriától való elszakadásunkat. A magyar nemzetnek szüksége van mind a kettőre, valamint nekik is szükségük van a magyar nemzetre. A nyugatról és északról jöhető germán és szláv támadások csak Ausztria és a dinasztia holttestén keresztül érhetik Magyarországot, nekünk tehát e támadások ellen Ausztria védőbástyául szolgál, de csak az az Ausztria, a mely nem intéz állami és nemzeti létünk ellen örökös támadást. Mert ha nekünk Bécs meg-megújuló táma-

dásai alatt politikailag és gazdaságilag el kell vérzenünk: akkor mindegy, akár a sas, akár a medve esz meg bennünket.

A bécsi támadások azonban maguktól soha meg nem szűnnek s ezek csak úgy kerülhetők el, ha megszűnnek azok az érintkezési pontok, a melyek részint kormányzati, részint gazdasági *kényszer-közösségben intézményileg* kötnek össze bennünket Ausztriával. Mert a míg csak egyetlen-egy Bécsben székelő birodalmi német miniszter is van, aki a magyar országgyűlés és a magyar kormányzat melőlésével szelhetően kanalazhat Magyarország területén; és a míg Ausztria erősebb gazdaságának e nyomó ereje a *kényszer-gazdasági közösség* következtében Magyarországot Ausztria páncél-szekrényébe teheti bele: addig minden ilyen nemzeti mozgolódást, a mely helyzetünkön közjogilag és gazdaságilag segíteni akar: Ausztria a saját érdekei ellen való lázadásnak minősít.

Innen van az, hogy ettől a kényszerített közösségtől szabadulni ohajtó Magyarország Ausztria népeitől nem részesül másban, mint gyűlöletben, fosztogató zsákmány-vágyban, alkotmányos szabadságunkat és államiságunk fejlesztésének biztosítékait megrontó törekvésekben; innen van az, hogy a magát csak kizárólag osztrák császárnak érző királyunktól sem részesülünk másban, mint csakis a legnagyobb szeretetlenségben.

Holott, ha Bécs — támaszkodva a 67-es alkotmányra — nem tarthatná kezét Magyarországnak zsebén és nem tarthatná kardját Magyarország kardján, vagyis, ha Magyarország visszatérne a háborúval megtámadott 48-as közjogi alapra: ebben az esetben a kényszer erejével ható *közös érintkezési pontok hiányában* egy bajunk se volna se a dinasztiaival, se a bécsi kormányval, se Ausztria népeivel.

Királyunkkal nem volna bajunk, mert ebben az esetben a királynak jogilag nem volna alkalma arra, hogy a parlamenti alkotmányosság ellenére kormányzati cselekményeket is végezzen, a király ekkor csak uralkodnék, de nem egyuttal kormányozna is; a legnagyobb áldás pedig az volna, hogy a

király nyomban tudatára jönnék, hogy ő Magyarországon csak alkotmányos magyar király lehet, de nem egyuttal osztrák császár is. A 48-as *parlamenti* monarchia hihetetlen mértékben megtisztítaná a Habsburgok látókörét, de megtisztítaná Magyarország területét is az örökösön csak Bécs felé sandítgató osztrák-párti magyaroktól is, a kiknek a politikája már-már hasonlatos az utcán csatangoló rimához.

Ausztria népeivel sem volna bajunk, mert nem volnánk közjogi kényszerűséggel ráutalva a minden évben visszatérő politikai és gazdasági alkudozásokra s az alkudozásokból kifejlődő veszett kutya veszekedésekre.

A bécsi kormányval pedig azért nem volna bajunk, mert a közös birodalmi kormányzat, *minden veszedelemnek a legfőbb kulfelje* megszűnnék, az osztrák parlamenti kormányval pedig — akár politikai, akár gazdasági ügyekben — csak éppen úgy érintkeznénk, mint teszem azt: Angolország kormányával.

Beállana tehát a 48-as monarchiának ugynevezett perszonáluniója, a melyből 1848. előtt a felelőtlen dikasztériális kormányzat és a nemzeti erő gyengesége miatt fakadt ugyan elég átok, de a nemzeti erő mai valóságában, parlamenti felelős kormány mellett csak áldás származhatnék. A két szuverén állam egymás mellett békében és nyugodtságban fejlődnek s haladna mind a kettő — egymás erejét le nem kövte s egymás utját nem keresztezte — a saját boldogulási célja felé.

Vissza kell tehát térnünk a 67-es közjogi alapról a 48-as monarchiára. Ausztriával az uralkodó személyén kívül, meg kell szüntetnünk minden kényszer-közösséget, s a két állam szövetségének csak a külmegegyeztetések elleni *védő és támadó szövetségre*, mint a pragmatika szankcióból folyó és *egyedüli természetes alapra* kell helyezni.

Ezért kell minden magyar embernek 48-asnak lenni.

Politikai gondolatok.

Készen van a banda, össze van tákolva, fel van cicomázva, indulhat utjára.

Esküvőről jönnek, vigan muzsikál-

nak... az az eskü, az az eskü! de mennyit esküsznek! Szegény Magyarország, mennyi esküvésben volt s van mindig részed; csak meg is tartanák!... — Amint eddig tették...

Át, átesap a vig hang, mi nálunk is hallják; mozdul a labanc had, vi-gyorog az ajka, hangos lett a szája. Elborul a lelkem azon, amit látok... láttam Udvarhelyt is, — vigyorgva lármáz, aki eddig busult s kiről azt szeretném, hogy bujának oka, soha el ne muljon! Honnan e változás? Vajjon mi okozza?

Felesillant a remény, ránk süt ismét a nap, mi leszünk az urak, nálunk a hatalom, megmondotta Kristó! Ezt meséli arcuk s tulbeszedes ajkuk.

Hasztalan, hiába! Korai az öröm, nincs itt talajotok, magatokra vagytok! — A szabadelvűpárt? Lám, most jut eszembe, hova is lett az el és mi lett belőle?! Igaz, fel nem oszlott; az csak következik, de kimulni kimult.

Hogy szól csak a nóta, a banda nótyája? ... oszladozik, foszladozik, mind a négy hur róla. Nohát csak rajta!

Szivesen részt veszünk a megyei szabadelvűpárt végtisztességén.

Mikor is lesz az?!

Avagy a vármegye, a tisztikar? Ebben bizakodtok? Ez áll majd melletek? No azt el nem hiszem, hisz mind ellenzéki!

Hol volt és hol nem volt az a derék ember, a dicső alispán, ki huszad magával ország-világ előtt alkotmányvédő lett, otthagya a pártját és koalíciós lett! — Udvarhely-megyében?

Nem volt, de meglehet! Mikor alispán ur?! Hadd ünnepeljék meg?

Péterffy Lőrinc.

A politikai helyzetről.

Az intő szöveget.

A miniszterelnök kilépett a porondra. A küzdelmet egész erejével veszi fel a nemzet ellen. Eddig hízog szavakat használt, majd meghasonlást élesztett, most rideg szavakat bocsát előre engedményekre való kilátással és sejteti a királyi papírra vetett nyomor és keserűség megérkezését.

Intő szöveget küldött a megyékhez, *hatékonyabb* törvényes eszközök alkalmazását helyezi kilátásba. Azon édes reménnyel van, hogy a kint látott nemzet megsokalva százasos nyomoruságait, kétségbeesve hajt lejet korunk Haynauja előtt és bűnbánólag fog az új főispánok elé já-

rulni, vakon követve azok basáskodó rendeleteit.

Nyílt sebet paprikával gyógyítani nem lehet. Én az intő szót olyanoknak ítélem, mint a megvadult lovakra sujtott ostor hatását, mely azokat még szilajabbakká teszi.

Előre hirdetett és üdvösnek jelentett programja pedig, úgy hiszem, eredmény nélküli lesz és ha a bajok tizenkettő részét talán gyógyítaná is, de tizenegy részt elmérgesít. Lehetséges, hogy a még nem hallott program, ha ezelőtt hónapokkal lát napvilágot, megörvendeztetni az országot, mely most csak általános hahotát fog előidézni. Bolondság az a bölcsesség, mely mindig elkésve böles. A nemzet napirendre tér úgy a miniszterelnök bölcs bolondságai, mint gyászos eszközei az új főispánok fölött, mert eljött az ideje az őseink és rajtunk elkövetett méltatlanságok emlékeit megboszulni, gyermekeink jogainak reményeért.

Tisza, ellenzékbe megy.

Tisza és emberei lesve várják a miniszterelnök programját, összefüggéseket tartanak. A napokban gyüleseztek, hol ugyan csak egyre zajosabbá lettek saját ürességük és egymás zajába. Csak a vezérnek, Tiszának volt véleménye, ki az általános titkos szavazati jog eszméjét a nemzetre károsnak, sőt veszélyesnek jelentve, úgy nyilatkozott, hogy az ellenzékbe megy át. Szemfényvesztésnek mondja Fejérváry nyilatkozatait és ugyan akkor szemfényvesztést csinál Tisza is a nemzettel szemben, t. i. ő ellenzékbe megy egy néhány hívével és engedi, hogy pártja nagy részéből kerüljön ki a kormányt támogató haladó párt és az új főispáni kar.

Megállapítsák ugyan a gyűléseken, hogy közöttük igen sok van, kinek üres a zsebe és gyomra. Én úgy látom, hogy üres biz' ott nem a zseb és gyomor, de legfőképp üresség van a főben és szívben. A nemzet pedig üres kezét ökölbe szorítva várja, hogy a megsemmisítő csapást mikor mérheti ezekre.

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

Egy kriminálista naplójából.

Hogy az emberi lélek utvesztői mily kifürkészhetetlenek, arra az alább felsorolt esetek igen érdekes példát nyújtanak. Csak úgy találomra nyulok vissza emlékeim közé, de meg vagyok győződve, hogy ezek bármelyike is érdemes lesz a föl- említésre.

Az 1890-ik esztendőben Heydekrug porosz városkában egy tizen- nyolc éves leány megmérgezte atyját és nagyanyját, mert nem akartak beleegyezni abba, hogy a leány szive választottjává legyen. Az apa gondos apa volt, szegény ember hozzá, ki nem tudott hozományt adni a leányának. A nagyanyának volt ugyan vagyona, de tudni sem akart arról, hogy szöszeke unokája ott hagyja. Várni kellett volna tehát a halálára, amikor az apa is megnyugtatta volna scrupulusait; ő lévén a vagyon örököse. A kis süldő leány azonban nem várt, megmérgezte nagyanyját, majd ráadásul apját, hogy a hozomány annál biztosabb legyen.

Hasonló eset volt az, mely ugyan- abban az évben egy szászországi városkában történt. A polgármester

Az új méltóság ur és egyebek.

Vészi József ur, a Budapesti Napló szerkesztője nagy rangot kapott. Ki-nevezték a Fejérváry-kormány sajtóirodájának főnökévé. Ez egy olyan állás, amelyből az ország összes kormány-párti lapjainak diktál Olyan konyha, melyről az összes uszályhordozó újságok táplálkoznak. Ha a kormányt dicsérni és az ellenzékét lerántani kell, ezt a sajtó-iroda főnökének közvetlen rendeletére meg-cselekszik a melléje beosztott tágabb lelkiismeretű újságírók; sokszorosítják annyi példányban a hány kormány-párti újság az ország területén van s másnap egyhangulag döngik le a nemzeti jogokért küzdő ellenzékét és évig magasztalják a leg-hitványabb eszközökkel dolgozó kormányt is. A sajtó-iroda főnöke soha sem jön ellenkezésbe miniszter gazdával; nem, mert együttesen sütik ki a kormány szája ize szerint világgá bocsátandó gonoszságokat. A most újra szervezett sajtó-irodának tagjai: Vészi József főnök, Klein György dr helyettes főnök és Német (Neuman) Alfréd titkár. Igen jól megfizeti a kormány az ország pénzéből a sajtó-iroda tagjainak reá nézve életkérdést képező munkálkodását. Így pl. Vészi ur, ha rendes miniszteri tanácsos lett volna, akkor csak 12,000 koronát kapna, de ő nem adta magát bérbe ilyen olesón (!), hanem e helyett szerződésileg 20,000 korona fizetést biztosított magának és hozzá, mint miniszteri tanácsos méltóságos titulust is kapott.

Igy csinálja kedves székely atyámfia az osztrák érdekek előnyére és ami kiszámíthatatlan kárunkra a politikát a „magas kormány”. Nekünk pedig majd az Uránia révén vetített képekben bemutatja, hogy milyen gyávák, ügyellenek vagyunk s mennyire nem értjük hivatásunkat, hogy jámbor juhok levén minden gyapjút lenyirhasson rólunk.

A kormány most ismét két lapot alapít. Az egyik „Magyar Szabadság” és a másik az „Ország” címet veszi fel. Ez utóbbi krajcáros lap

lesz és naponta többször is kiadják az ország közvéleményének megtévesztésére. Azonban igaz magyar hazafi nem veszi kezébe ezeket az ország pénzével önkényileg megfizetett szennylapokat. Így fog tenni valamennyi kormány-lappal, melyek mindenike a Vészi ur konyhájáról kapott kooser kosztal táplálkozik.

JEGYZETEK.

Uránia a székely akcióban. Dr Koós Mihály, a székelyföldi kirendeltség zseniális vezetője egy újabb talál- mánynyal lepi meg a Székelyföld népét: A téli időt arra akarja fel- használni, hogy ahova szervei ut- ján (szövetkezetek, gazdakörök, minta gazdaságok, tanítók) eljuthat, felolvasásokat tartson az Uránia módjára — vetített képekkel. Dr Koós Mihály tapasztalatai nyomán ugyanis — mint a »Székely Világ»- ban Máthé József barátunk írja — arról győződött meg, hogy a székely kizsákmányolt közönség értelmi nivóját okvetlen emelni kell, hogy alkalmas legyen a reformtervek megértésére s főleg megvalósítására. Nem akarjuk kicsinyelni a kirendeltség törekvését. Elismerjük, hogy nagy dolog, amire vállalkozott és sok nehézséggel jár munkája. Azonban egyelőre igen merész gondolatnak tartjuk Urániás előadását. Attól félünk, hogy a nép nem veszi majd komolyan és komé- diának látja működését. Egy hivatal pedig az ország pénzén — komé- diát nem játszhatik... Eljön és kell is, hogy eljőjön az az időszak, amikor maga a nép fogja kívánni, hogy vetített képekkel tartunk neki előadásokat. Erre nem kell soká várni, ha a községek vezető elemei (papok, tanítók és jegyzők) testvéries kezet fogva, egymást szilárd kitar- tással támogatják — a nép javára. Máthé József barátunk is itt keresi a megoldás kulcsát, de nem jelöli meg az utat. Mi röviden összefog- laljuk nézeteinket. Tessék az ezen célra szánt — bizonyára tekintélye- sebb — összegből a székely vár-

megyék papjai, tanítói és jegyzői, valamint az értelmesebb falusi em- berek között versenyt kelteni oly- képen, hogy lehetőleg minden me- gyére egyidőben kiterjedőleg a ki- rendeltség irjon ki pályázatot; tűzzön fel helyi viszonyokat ismertető s azoknak megfelelő pályakérdéseket és szigorúan ragaszkodjék ahhoz, hogy azokat csak az ottani népele- tet közvetlen tapasztalatból ismerő egyének dolgozhatják ki és csakis azok munkáját jutalmazza. Ismer- tessék ezek a viszonyokat behatóan községről-községre, de egyszersmind tegyék meg a javaslatokat is, hogy mik válnának azon vidék közvetlen hasznára. Gondolkozzék mindenki maga helyett és ne várja a sült galambot szájába röpülni. Ezáltal megbecsülhetetlen adatgyűjtemény birtokába jutnak s ha még megki- vánja, hogy ezen pályamunkát a vidék közönségével beküldés előtt — alkalmas időben és helyen — fel- olvasás alakjában megismertessék, azután pedig nagyobb mennyiségű példányszamban sokszorosítva, is- mét visszakerül a közönséghez, egy-két évi ilyen gyakorlat után, az »Uránia» képviteléseket is megkez- dhetjük. A sajtót az értelmi nivó emelésénél semmi sem pótolja. Hi- szen maga a székely is azt tartja, hogy »a szó elhangzik, míg az írás megmarad». A futólag elvonuló képek mellé felolvasott magyarázatok a népnél valamely maradandó hatást nem kelthetnek. Azonban a nép az ő papja, tanítója és jegyzője dol- gozatát, mely nyomtatásban kezéhez kerül — többször elolvassa és abból, szokása szerint még tanácsokat is osztogat a maga nyelvén egymás- nak. Szóval nem a levéltár, hanem a közönség számára kell dolgozni... Amely intézmény a sajtótól elzárja magát, az halva született. Már pedig elég ritkán olvasunk — különösen mostanában — a központi kiren- deltség munkálkodásáról, holott székely akcióban fáradoz s hétről- hétre bizonyára minden gazdasági egyesülethez expedál néhány köz-

lánya beleszeretett egy komédiás trupp princ amorosójába. Mikor azt az apa észrevette, felháborodva til- takozott leánya e tévelyedése ellen. Nem használt. A leány a hőssze- relmes után szökött, de az apa köz- belépésére karhatalommal hozták vissza. Nemsokára az apja és az anyja meghaltak. A szerelmes leány egyszerűen megmérgezte őket, ne- hogy az ő szerelmének utjában áll- janak. Életfogytiglani börtönnel fizet érte.

Borzalmasabb és szinte érthetel- len a következő eset, mely Párisban egy Bruen nevű háztulajdonossal esett meg. A szülők imádásig sze- rették a kis Henrikét, egyetlen lá- nyukat, s fájó szívvel ígérték oda a jelentkező vőlegénynek. Egy nappal az esküvő előtt meghalt az apa. Az esküvőt el kellett halasztani. Még inkább el kellett napolni, mikor né- hány napra rá az anya is meghalt. Egy évig tartott a gyász.

Az annyszor elhalasztott lakoda- lom előtti nap egy holdvilágos éj- szaka, mikor a suttogó fák alatt sét- ált a pár s minden olvadó édes érzésekről látszott regélni, így szólt az ifju menyasszony vőlegényéhez: — Igen, drágám, nemsokára egy-

máséi leszünk és semmi sem fog többé utunkba állani. Azért mérgez- tem meg szüleimet is, hogy még ők se zavarhassanak meg többé...

A vőlegény nagyot nézett. Azt hitte, hogy a leány megőrült, de nem. A leány elragadó kedvességgel tovább fecsegett, mintha minden a legter- mészetesebben magától értetődnek...

Végre is hozzáfogtak a két öreg exhumálásához s a boncolás arzén- nikum mérgezést konstatált. A leányt az örültek házában helyezték el.

A 90 es években történt ez is. Egy Liverpoolba érkező hajón May- brion, egy 50 éves, gazdag ember megismerkedett egy amerikai hölgy- gyel, miss Chandlerrel. Fialat, szép volt a bájos miss, aki mindössze 20 tavaszt számlált s Maybrion csakhamar oltárhoz vezette. Az amerikai hölgy rögtön a helyzet magaslatára emelkedett. Vigan költött, szórta a pénzt s Maybrion vagyona uszni kezdett. A hiányt nemsokára már a szeretőnek kellett pótolni, s Maybrion a felszarvazott férjek közös termé- szetrajza szerint, mitsem vett észre. Ellenkezőleg, hogy hű feleségét ha- lála után nyomorba ne hozza, meg- lehetőleg magas összegre biztosította életét. Alig, hogy ezt miss Chandler

megtudta, kész volt tervével. Legy- papírból kioldotta az arsenikumot és Maybrion másnap halott volt. Az asszony életfogytiglani börtönnel la- kolt.

Algirban Ainforre községnek egy Weisz nevű elöljárója arról volt nevezetes, hogy örökké beteg volt, dacára annak, hogy az orvosok sem- miféle szervibajt nem állapíthattak meg rajta. Felesége martyrszerű odaadással ápolta, legalább így gon- dolta a világ, noha e feltevésében tévedett, mert az asszony titokban gyöngéd összekötötést tartott fenn egy Roohe nevű spanyol mérnökkel, akit azonban nagy bánatára legutóbb Spanyolországba helyeztek át.

A beteg embert egy alkalommal meglátogatta egy barátja. Az asz- szonyka ép levelet irt a betegágy mellett álló íróasztalnál. A vendég szórakozottan odatalált pillantani a levélre és tekintete ép véletlenül e pár sorra tévedt:

... Kifogytam a méregből, küldj még okvetlen, mert az öreg még ki- találna lábolni, ha nem ápolom a módomból szerint. A mérget rejtsd a cipőbe...

A vendég érezte, hogy a vér meg- hül ereiben, elhatározta, hogy a leve-

érdekűbb átiratot... Nem szabad annyira begombolkozni és elrejtőzködni. A székely-kérdés sokszor nem pénzt, állami alamizsnát, hanem inkább lelkesedést és lelkesítést igényel — helyes vezetéssel, kitartó munkával.

TANÜGY.

Felhívás a fiók-körök elnökeihez. Szász Ferenc az „Udvarhelymegyei tanító-egylet” elnöke a járáskörök elnökeihez a következő felhívást küldötte meg:

Az „Udvarhelymegyei tanító-egylet” központi választmányának határozatából kifolyólag van szerencsém a t. Elnök ur figyelmét az alábbiakra felhívni s azok szigorú végrehajtására tisztelettel felkérni.

1. Egyletünk tulajdonát képező „Haladás” c. folyóirat a vármegyei kir. Tanfelügyelőség előleges feljogosítása után megküldött minden iskolának a beiratási díjak terhére, de annak évi 2 K előfizetési díja mai napig befizetve nincsen. Ugyanazért az őszi gyűlésen kérje föl a fiókkör tagjait, hogy mindenki haladéktalanul küldje be a díjat Gyerkes Mihály titkárhoz, mint a „Haladás” szerkesztőjéhez.

2. A közgyűlés által elfogadott szintén egyletünk tulajdonát képező módszeres irkák minden iskolához bevezetendők. Beszerezhetni Betegh Pál és Társa könyvkereskedéséből, amely könyvkereskedőknek 20, tanítóknak 10 százalék kedvezményt ad az elárulásért.

3. A fiókkörök által az őszi gyűlésen tárgyalandó és felveendő az „Uj tanterv” ismertetése, míg a tavaszi gyűlésen ismertessék és tárgyalassék a Földes-féle „Tanítók törvénye”.

4. A fiókkör évi számadása és jövő évi költségvetése minden őszi gyűlésen tárgyalandó s ez legkésőbb november végéig, az január 15-éig alulírott elnökhöz beterjesztendő. Mindennemű hátralék december 31-ig

let okvetlen megszerzi és ebben a véletlen kezeire járt neki. Az asszonyt hirtelen kiszólitották. Sietve írta a címet a borítékra, leragasztotta azt és kisietett. A vendég a frissen ragasztott borítékot feltépte, egy pár papírdarabot tett bele, a levelet magához vette s újra leragasztotta a borítékot.

A többi már a hatóság dolga volt. Másnapra megjelent a háznál a rendőrfőnök. Az asszonynak arcizma sem rándult meg, mikor elmondta jöttének célját. Nevetett.

— Önt valaki alaposan felültette — szölt tréfásan.

Csak akkor hökkent meg, mikor a rendőrfőnök eléje tárta a levelet, melyben cinikusan konstatálja, hogy: „kifogytam a méregből”. Arca halott-halvány lett.

— Megadom magamat; tartóztatson le — kiáltotta.

A férj meghalt, az asszony pedig a börtönben megmérgezte magát. Kezvese 10 évi fegyházzal bünhődött.

A kriminalisztika e szomorú eseményei mind azt bizonyítják, hogy a természet fenevadjai között a leglelkesebb, a legkegyetlenebb, a legrossz lelkű ember.

Dr.

ha végrehajtás útján is — felhajtandó s melyek feltétlen keresztülviteléért az elnökség személyes felelősséggel tartozik. A központi megillető pénztári jutalék a számadás beküldésével egyidejűleg a központi pénztárhoz befizetendők.

5. Pályatételül kitűzetett: „Tekintettel az új tantervre és vármegyénk viszonyaira, jelöltessek ki a kézi munka anyaga az elemi népiskola számára s lehetőleg természetben előállított alakcsoporthoz ismertessék annak módszeres feldolgozása.” Pályadíj 60 korona. Pályázatok alulírott elnökhöz legkésőbb 1906. évi május hó 1-éig beadandók. A díj a tavaszi közgyűlés alkalmával a legjobb munka szerzőjének ki fog adatni.

6. Az egyöntetű eljárás és a fiókkörök munkaanyagának számbavétele céljából az őszi gyűlések minden év októberében, a tavaszi gyűlések pedig április havában megtartandók.

Az „Udvarhelymegyei tanító-egylet” központi választmányának Székelykeresztúron 1905. szeptember 27-én tartott gyűléséből.

Alsósiménfalván, 1905. okt. hó.

Szász Ferenc, egyl. elnök.

EGYHÁZI ÉLET.

— **Meghívó.** A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház képviselőtestülete okt. 29-én d. e. 11 órakor a leányiskola helyiségében közgyűlést tart, melyre a tagok ez uton is meghívotnak. Tárgy: az 1906. évi költségvetés tárgyalása. Székelyudvarhely, 1905. október 28. Az elnökség.

— **A reformáció emléke.** A reformáció évfordulóját, október 31-ét, rendesen a hó utolsó vasárnapján szokták megünnepelni a protestáns egyházak. A helybeli református egyház e hó 29-én szintén emlékünnepet tart, melyen az egyházi beszédet Vajda Ferenc ref. pap mondja. Kedden, 31-én d. e. 9 órakor a különböző iskolák ref. növendékei részére, a nagytemplomban külön ünnepély lesz, melyen Csutak István s. lelkész emlékezik meg a nap jelentőségéről.

— **Meghívó.** Az etédi fiókkör f. hó 31-én, Szolokmában d. e. 10 órakor kezdődőleg értekezleti ülést tart a következő programmal: 1. Megnyitó: Péter Károly esperes tb. elnök. 2. Ima: Márton Árpád. 3. Alkalmi prédikáció: Csia Kálmán. 4. Felolvasás: Demeter Mihály. 5. Szavalt: Simó Lőrinc. 6. Zárszó: Bakó Dániel világi elnök. Ez ülésre világi és egyházi értekezleti tagjainkat, meg az érdeklődőket tisztelettel meghívom. Etéd, 1905. okt. 23. Csia Kálmán, elnök.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Udvarhelyvármegye 40-es intéző bizottsága** folyó évi november 2-án (csütörtökön) d. u. 3 órakor a vármegyei ház kistermében ülést tart, amelyen foglalkozik a vármegye törvényhatóságának a nemzeti ellenállás érdekében hozott és Kristó belügyér által másodsor is megsemmisített határozatával. Napi rendre kerül az újra kinevezett Fejérváry-kormány irómánya és a generális ur második „intó szózata” is. Igen

érdekes tárgya lesz az ülésnek a kinevezendő új főispánnal szemben való állásfoglalás. Reméljük, hogy ezen a rendkívül fontos és érdekes ügyeket tárgyalni hivatott ülésen az összes bizottsági tagok kivétel nélkül megjelennek. Elvégre a struccpolitikával nem sokra megyünk. Szint kell vallani mindnyájunknak. Elérkezett az ideje az akcióra lépésnek. A darabont-kormány kiállott a forumra és szétkiáltott az ország törvényhatóságainak. Vagy becsülettel megálljuk a sarat a nemzet jogai mellett, vagy nyulszívű hitvány nép leszünk, olyan, amely a legkisebb zajra is meglapul s akkor tovább toljuk Ausztria szekerét addig, míg az Magyarország alkotmányát, törvényes jogainkat teljesen eltiporja. Aki magyar és nem osztrák labanc, az most sikra száll a haza védelmében... Legyünk tehát mindnyájan őseinkhez méltó utódok; legyünk férfiak!...

— **Rendkívüli közgyűlés a vármegye házában.** Az alkotmánytalan kormány belügyvivője nem épít, hanem semmisít. Legujabban Udvarhelyvármegye közgyűlésének a nemzeti ellenállás ügyében hozott határozatát ismételtelen megsemmisítette. E tárgyban Ádám Albert főjegyző 7839—905. alisp. szám alatt, a vármegye törvényhatósági bizottságát folyó évi november hó 3-án (pénteken) d. e. 10 órakor, a vármegyei ház dísztermében megtartandó rendkívüli közgyűlésre hívta össze. A közgyűlésnek egyetlen, de egyszerűen nagyon fontos tárgya a törvénytelen kormány megsemmisítő leirata. Felhívjuk tehát a törvényhatósági bizottság hazafias érzésű tagjainak figyelmét e körülményre. Vegye tekintetbe mindenki, hogy egyedül a törvényhatósági közgyűlések ma azon szervek, amelyekben az országgyűlés hiányát a magyar nemzet pótolhatja. Épen ezért minden bizottsági tag tartsa hazafias kötelességének, a közgyűlésen való megjelenését.

— **Tisztviselők jubileuma.** A helybeli kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnek két igen derék és közbecsülésben álló tisztviselője ért azon határhoz, ahol a társadalom kitüntetésben részesíti azokat, akik arra közpályán töltött életükben érdemet szereztek. Baranya Gyula kir. pénzügyi számtanácsos, a számvevőség főnöke harminc és Amberboy József kir. pénzügyi számvizsgáló huszonöt év óta működnek a közéletben, mint hivatásukat kiválóan betöltött tisztviselők. Ezt leginkább tisztviselő-társaik igazolják, akik — értesülésünk szerint — folyó évi november 4-én (szombaton) este a Hungária-vendéglő helyiségeiben tiszteletükre társas-vacsorát rendeznek. Aláírási ív van forgalomban, de azért megtörténhetik, hogy egyik-másik jó ismerős, sőt még jó barát sem jut hozzá. A rendező bizottság tehát e helyen kéri az érdeklődőket, hogy a számvevőségnek részvételi szándékukat bejelenteni sziveskedjenek.

— **Vizsgálat** Simkovits József okl. táncitanító hatheti sikeres táncitanításának befejezésével, folyó évi november hó 4-én (szombaton) este 7 órakor kezdődőleg tartja meg zártkörű tánciskolai vizsgálatját,

melyre a szülőket és az ifjuság barátait e helyen is meghívja. A nagy-szabásúnak ígérkező vizsgálat a Budapest-szálló színháztermében lesz. A magyar szőlőn kívül a palotást és sormagyart szintén táncolni fogják s ebben a mordszöszönban bizonyára igen nagy közönség veszt részt az üdülésszámba vehető vizsgálaton, melyre jegyeket előre is lehet váltani: Betegh Pál és Társa könyvkereskedésében, Kossuth-utca 15. sz. alatt.

— **A hadügyminiszter köszönete.** Nem politikáról van szó. Egy derék, szorgalmas és általános szeretetben álló orvos, puritán jellemű ember barát jótékonyágát honorálta a közös hadügyminiszterium. Dr. Ráczkői Sámuelnek, az udvarhelyi járás közkezdveltségű kintün orvosának mondott köszönetet a cs. és kir. 12-ik hadtest parancsnoksága útján a következő meleg hangú átiratban: „A székelyudvarhelyi katonai állomás parancsnokság javaslatára és a hadtestparancsnokság pártolása alapján, a cs. és kir. közös hadügyminiszterium folyó évi október hó 18-án kelt 6784. eln. számú rendeletében indítva érzi magát, hogy az Ön serény fáradozása s katonabarát magatartásáért köszönetét és elismerését kifejezze. Gaudernak s. k. altábornagy.” Ezt az átiratot Dr. Ráczkői orvosnak a helybeli állomás parancsnokság annak kiemelésével juttatta kezébe, hogy az alkalmilag távol levő katon-orvosoknak immár 24 éven át történt helyettesítésével kimutatott önzetlen és dicséretes működését illető ezen miniszteri elismerés, a helyőrség mindazon tisztjei és legénysége szívében hálás visszhangot keltett, akiket emberbaráti és orvosi kintün tulajdonságaival oly hosszú időn keresztül szerencsételtett.

— **Külföldi kereskedők** nagyrészt Magyarországot tekintik értéktelen készítmények fogyasztási piacának, ezért árasztják el az ország körlevelekkel, nyomtatványokkal, hirdetésekkel, melyekben különféle állítások révén és hangzatos szavakkal akarnak vevőközönséget toborzani. Akinek csusz vagy közsvénye van, az ügyet se vessen ilyesmire, hanem használja a Zoltán-féle kenőcsöt, melyről az orvosok legelőkelőbbjei a magasztalás hangján nyilatkoznak s a betegek nagy eredménytel használják bajuk tökéletes gyógyítására. Üvege 2 korona Zoltán gyógytárában Budapest, V. ker., Szabadság-tér.

— **„Suszter maradjon a kapitánál”** címmel lapunk mult vasárnapjában a politikai helyzetéről című rovat alatt egy közlemény jelent meg Erre vonatkozólag a helybeli Orbán, Nagy és Tamás cég képviselőtársaság Orbán Dénes cipész-mester ur — aki úgy látszik találva érezte magát — egy nyilatkozatot küldött hozzánk, a melyben kijelenti, hogy ők a legutóbbi választások lezajlása óta semmi névvel nevezendő politikai összejövetelekben részt nem vettek és politikával nem foglalkoznak. Örvendezünk az örvendezőkkel.

— **A helybeli kereskedő ifjusági-kör** pénteken este igen sikerült estélyt rendezett, amelyen Nánai Alajos szavalt és Csató Imre gramofonnal több darabot adott elő. A téli esték beálltával ezután minden péntek napon összegyűl az ifjuság s hova-tovább mind változatosabb estékre van kilátás.

— **Kártékony hó.** Pénteken, a déli órákban sűrű hópelyhek hullottak városunk és vidéke területén. A fák lombjain annyira meggyűlt a hó, hogy igen sok helyen a legértékesebb gyümölcsfák ágai letörtek.

— **Tananyag-beosztás és órarend.** A tanügyi körököt bizonyára érdekelni fogja, hogy Betegh Pál és Társa könyvnyomtató és könyvkötő intézete

a vallás és közoktatásügyi miniszterium 2202—905. eln. sz. rendeletével kiadott Tanterv és Utasítás értelmében, egy kiváló tanügyi szakember tervezete szerint, minden igényeket kielégítő tananyag-beosztást és megfelelő órarendeket bocsát a m. tisztelt tanító urak rendelkezésére közelebről. Az igen célszerű nyomtatványok olcsó ára, kitűnő minősége, egyszerű és könnyű kezelhetősége folytán, országos elterjedésre számíthatnak s az eddig e célra használt nyomtatványoknál jóval olcsóbbak lesznek és sok hiábavaló munkától kímélik meg majd a tanítókat.

Kiss szerencsése Nagy! Ma már közmondásos lett szállóige és alig van ember az országban, aki ne tudná, hogy osztálysorsjegyeket legcélszerűbb Kiss Károly és Társa bankházában venni. E kiváló bankház Erzsébet körút 19. szám alatt levő főüzletét Kossuth Lajos-utca 13. szám alá helyezte és így 4 szép üzlete van Budapesten a Kiss bankházban. Osztálysorsjegyeket hivatalos árakon leglajánlatosabb Kissoel venni, mert pontosan, lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit, a nyerevényeket azonnal kifizeti és mert Kiss szerencsése Nagy!

LEGUJABB.

Nem eresztik be a főispánt.

Kolozsvármegyében Teleky László gróf főispánt nem fogják beiktatni. A törvényhatósági bizottság tagjainak nagy része még be sem akarja engedni Fejérványék csatlósát a közgyűlési terembe.

Lengyel köztársaság.

Varsóban óriási mérveket öltött a forradalom. A kaszányák égnek s a tüzoltók sztrájkba léptek. A nép óriási lelkesedéssel kiáltotta ki a köztársaságot. Charkovban szintén proklamálták a köztársaságot és forradalmi kormányt alakítottak.

KÖZIGAZGATÁS.

A szabadságolt községi tisztviselő fizetése. Van-e joga a szabadságolt községi tisztviselőnek fizetéséhez és jakbéréhez? A m. kir. közigazgatási bíróság egy konkrét esethől kifolyólag kimondta, hogy nincs olyan ogyszabály, melynél fogva a szabadságolt községi tisztviselőt a szabadságidő tartama alatt fizetése vagy lakbéro egészben meg nem illetné, sőt e részben érvényben levő jogelvek és törvényes gyakorlat szerint a szabadságolt községi tisztviselő, ha erre vonatkozóan és előzetesen más megállapodás vagy rendelkezés nem létesült, a szabadság tartama alatt egész fizetése és lakbérének élvezésére jogosult.

Udvarhelyvármegye legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagjainak az 1906 ik évre érvényes névjegyzéke.

Dr Horváth Károly kir. közjegyző Székelyudvarhely 3159 K kétszeres, Ugron Ákos birtokos Székelyudvarhely 2448 K 14 f ügyvédi oklevél után kétszeres, Florián Bogdán kereskedő Székelyudvarhely 2432 K 32 f, Szöllősi Sámuel bérlő Székelyudvarhely 2203 K 93 f, Koncz Ármán gyógyszerész Székelyudvarhely 1800 K 88 f kétszeres, Ugron Zoltán birtokos Fiatfalva 1380 K 45 f, Borbáth Daniel ügyvéd Székelykeresztúr 1340 K 26 f kétszeres, Heitz Vilmos kereskedő Székelyudvarhely 1227 K 43 f, Dr Lukácsffy István kir. közjegyző Székelykeresztúr 1110 K 64 f kétszeres, Szabó Ferenc mézsáros Székelyudvarhely 1093 K 24 f, Embery Árpád tanár Székelyudvarhely 1029 K 66 f kétszeres, Gyarmathy Ferenc ügyvéd Székelyudvarhely 891 K kétszeres, Dr Valentin Ferenc ügyvéd Székelyudvarhely 868 K 32 f kétszeres, Kedei György birtokos Bethfalva 852 K 6 f, Gyártás Endre birtokos Székelykeresztúr 811 K 9 f, Orosz Lajos birtokos Szentersébet 796 K 70 f, Dr Daniel Gábor képviselő Budapest 779 K 14 f, Perszián János kereskedő Székelyudvarhely 779 K 8 f, Rozmann Jakab bérlő Szentmihály 770 K 10 f, Teuchner Jakab vállalkozó Székelyudvarhely 770 K 9 f, Bíró Sándor végrehajtó Székelyudvarhely, 751 K 50 f bírói oklevél után kétszeres, Dr Gyarmathy Dezső birtokos H-Szt.-Pál 741 K 61 f kétszeres, Bajnoczky András birtokos M.-Zsádok 703 K 33 f, Haberstumpf Károly építész Székelyudvarhely 691 K 35 f, Dr Nagy Sámuel ügyvéd Székelyudvarhely 656 K 60 f kétszeres, Lengyel Sámuel kereskedő Székelykeresztúr 624 K 81 f, Dr Solymossy Lajos tanár Székelyudvarhely 619 K 60 f kétszeres, Fábián József vállalkozó Székelyudvarhely 604 K 74 f, Kassay Ákos birtokos Székelyudvarhely 598 K 80 f, Gyertyánffy Gábor kamarai tag Székelyudvarhely 588 K 86 f kétszeres, Dr Göllner Béla tvsz. bíró Székelyudvarhely 588 82 f kétszeres, Rösler Károly kereskedő Székelyudvarhely 568 K 96 f, Daniel Lajos birtokos Vargyas 555 K 41 f, Kovács Dénes mézsáros Székelyudvarhely 527 K 16 f, Ajvász Kristóf kereskedő Székelykeresztúr 527 K 5 f, Jung-Cseke Lajos apát-plébános Székelyudvarhely 507 K 38 f kétszeres, Pálffy Dénes birtokos Tarcsafalva 506 K 36 f, Kassay F. Ignác ügyvéd Székelyudvarhely 500 K 64 f kétszeres, Fernengel Gyula kereskedő Székelyudvarhely 498 K 49 f, Florián Kristóf kereskedő Oklánd 493 K 78 f, Sándor János tanár Székelykeresztúr 479 K 40 f kétszeres, id. Gergely Ferenc birtokos Székelyudvarhely 478 K 6 f, Mánya Gergely kereskedő Parajd 470 K 44 f, Becsek Aladár szerkesztő Székelyudvarhely 466 K 50 f kétszeres, János Gyula ügyvéd Székelyudvarhely 459 K 98 f kétszeres, Dr Török Albert nyug. főispán Székelyudvarhely 459 K kétsz. Betegh Pál szerkesztő Székelyudvarhely 459 K kétsz. Farkas Lázár kereskedő Székelykeresztúr 455 K, Pálffy Károly nyug. tanár Székelyudvarhely 453 K 38 f, kétszeres, Balázi Ignác mézsáros Székelyudvarhely 443 K 38 f, Fekete Béni építész Székelyudvarhely 425 K 62 f, Sándor Mózes ny. tanfelügyelő Székelyudvarhely 415 K 48 f kétszeres, Diemár Károly kir. ügyész Székelyudvarhely 405 K kétszeres, Bíró Áron lelkész Székelyudvarhely 405 K kétszeres, Benkő Mihály vállalkozó Székelykeresztúr 404 K 54 f, Hein Pál kereskedő Székelyudvarhely 396 K 96 f, Orbán Dénes mézsáros Székelyudvarhely 395 K 48 f, Paget Olivér vállalkozó Parajd 379 K 93 f, Soó Gáspár tanár Székelyudvarhely 374 K 48 f kétszeres, Dr Mezei Ödön orvos Székelyudvarhely 368 K 46 f kétszeres, Székely Lajos bérlő Vargyas 354 K 6 f, Molnár Károly tanár Székelyudvarhely 350 K 70 f kétszeres, Hlatky Miklós tanár Székelyudvarhely 350 K 70 f kétszeres, Solymossy Endre tanár Székelyudvarhely 350 K 12 f kétszeres, Walter Vilmos vendéglős Székelyudvarhely 338 K 3 f, Novák Károly kereskedő Székelyudvarhely 337 K 86 f, Dr Lengyel József orvos Székelyudvarhely 337 K 74 f, Gönczi Lajos tanár Székelyudvarhely 334 K 60 f kétszeres, Baumgarten Károly gyógyszerész Székelykeresztúr 329 K 10 f kétszeres, Tamás Albert tanár Székelyudvarhely 324 K 62 f kétszeres, Galter János építész Székelyudvarhely 324 K 49 f, Bakk Albert birtokos Kecset 322 K 74 f, Dr Kassay Albert orvos Székelyudvarhely 322 K 32 f kétszeres, Szenkovits János kereskedő Székelyudvarhely 321 K 28 f, Sperker Fe-

renc birtokos Szentdemeter 321 K 14 f, Keresztes János kereskedő F. Sófalva 319 K 49 f, Székely Mózes bérlő F. Rákos 315 K 32 f, Ferenczi István vendéglős Székelyudvarhely 315 K 31 f, Homolay Lajos p. ü. titkár Székelyudvarhely 300 K 84 f, Apáthy Gyula kir. tábla bíró Székelykeresztúr 297 K kétszeres, Dr Török Pál tudor Székelyudvarhely 297 K kétszeres, Félegyházi Antal tanár Székelyudvarhely 296 K 80 f kétszeres, Balázi Sándor birtokos Ab ránfalva 295 K 15 f, Ugron János birtokos Bögöz 292 K 93 f, Robonyi Adolf birtokos Kobátfalva 290 K 40 f, Reiner János mézsáros Székelyudvarhely 284 K 73 f, Csanády Zalán kir. bíró Székelyudvarhely 280 K 80 f kétszeres, Dr Voith Gerő tvrv. bíró Székelyudvarhely 280 K 80 f kétszeres, László Domokos tvrv. bíró Székelyudvarhely 280 K 80 f kétszeres, Zsigmond József kereskedő Székelyudvarhely 280 K 79 f, Kovács Domokos adóellenőr Székelyudvarhely 279 K 38 f, Jeddí Tamás birtokos Rugonfalva 275 K 93 f, Haurik Alfréd gyáros Székelyudvarhely 271 K 78 f, Csép Ignác timár Székelyudvarhely 271 K 36 f, Nagy L. Mózes bérlő Székelykeresztúr 269 K 61 f, Sterba Ödön kereskedő Székelyudvarhely 269 K 48 f, Bedő Dénes tanár Székelykeresztúr 264 K 60 f, kétszeres, Lukács Domokos birtokos Márafalva 263 K 50 f, Dr Lengyel Árpád orvos Székelykeresztúr 263 K 18 f kétszeres, Zakariás Antal timár Székelyudvarhely 257 K 69 f, Barcsai Károly kereskedő Székelyudvarhely 247 K 12 f, Jäger József gyógyszerész Székelykeresztúr 246 K 17 f, Tompa Árpád tanár Székelyudvarhely 237 K 60 f kétszeres, Dr Ráczkövy Sámuel orvos Székelyudvarhely 236 K 64 f kétszeres, Gergely János kereskedő Székelyudvarhely 234 K 92 f.

Póttagok:

Gáspár József mézsáros Székelyudvarhely 234 K 55 f Hargita Nándor tanár Székelyudvarhely 232 K 20 f kétszeres, Bíró Mihály birtokos Betfalva 225 K 88 f, Walter Ferenc vendéglős Szkeresztúr 218 K 77 f, Murvai Sámuel birtokos Ujszékely 216 K 87 f, Demény Ferenc tvrv. bíró Szudvarhely 216 K kétszeres. Megállapított Udvarhelyvármegye igazoló választmányának Székelyudvarhelyt 1905 évi szeptember 15-én tartott üléséből.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Boromfiállítás Belgrádban. A Szerb Gazdasági Egyesület f. é. november hó 12-dikétől kezdődő 5 napon át, nemzetközi baromfiállítást rendez. A jelentkezési határidő október 28. és a kiállítási tárgyaknak november hó 10-dikéig Belgrádban kell lenniök. A Gazdasági Eylet a külföldiek jutalmazására igen szép és számos oklevelet szerzett be. A kiállításra küldött baromfi vám és illetékmentes.

Politikai felelős szerkesztő:

Dr Hinléder Fels Ákos.

Társ-szerkesztő és laptulajonos

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

NYILT-TÉR.*

Emlékezt az almási Szimchath thorah ünnepről, melyen a főszerepet Lőrincz Lajosné öngyagsága játszotta, melyért köszönetét ez uton nyilvánítja

Hochmann Mihály,
Patakfalván.

* E rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a szerk.

Fizetési nehézségeket

kereskedők, gyárosok, hivatalnokok és iparosoknál bármily helyen szakember, inzolvencia jelentés nélkül jogi tanácsos közreműködésére rendez. A szükséges fedett egyezkedési hiteleket megszerzi. Czödök egyezkedése is elvállaltatik. *Bleier Fried és Társa* budapesti bejegyzet

KISS

szerencsése

NAGY!

Ki még eddig soha szerencsekísérletet nem tett az osztálysorsjátékban, vegyen egy szerencsesorsjegyet KISS bankházában, mert

KISS szerencsése NAGY

Kinek még eddig az osztálysorsjátékban eredménye nem volt, tegyen kísérletet KISS bankházában, mert

KISS szerencsése NAGY

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjátékban nagyobb nyereményeket KISS bankházában. Az eddigi huzásoknál szerencsénk volt már háromszor a jutalmat

600.000 kor. = 1.800.000

és a legnagyobb főnyereményt

400.000 koronát = 400.000

Összesen **2.200.000**

4 sorsjegyre

koronát igen tisztelt vevőinknek kifizetni. Minden egyes huzás után közléstesszük a legnagyobb budapesti hirdalokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, úgy, hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint a mi t. vevőinknek különösen kedvez a szerencse. Kihuzott nyeremények azonnal kifizettnek.

Kísérelje meg szerencsését KISS bankházában, mert

KISS szerencsése NAGY

A XVII. sorsjáték első osztályának huzása folyó évi nov. 23. és 24-én lesz.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai: Egy nyolcad 1 K 50 f. Egy negyed 3 K. Egy fél 6 K. Egy egész 12 korona.

Kiss Károly és Tsa

a m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusító helye

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos utca 13.

KISS-féle sorsjegyek kaphatók: Székelyudvarhelyt

BOKOR ANDRÁS

Kossuth-utca 16.

égeket
hivatalnokok
helyen szak-
ntés nélkül
működéséve
ett egyezke-
zi. Czödök
atik. Bleier
ti bejegyzet

HIRLAPOK, FOLYÓIRATOK, ZENEMŰVEK

és bármely más irodalmi munkák eredeti áron, minden költség felszámítása nélkül való beszerzését a leggyorsabban és legpontosabban teljesíti

Betegh Pál és Társa könyvkereskedése
Székelyudvarhely.

Hirdetések
olcsó díjazás mellett felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Egy ház

telekkel együtt igen olcsón eladó. Van benne 3 szoba, konyha stb. melléképületek. Cím a kiadóhivatalban.

NAPTÁRAK!

— AZ 1906. ÉVRE —
már megjelentek és kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv-, zenemű- és papírárukereskedésében

Előjegyzési naptár . . . 60 fillér.
Erdélyi képes naptár. 60

Az erdélyi vásárok legpontosabb jegyzékével.

ÚJ KIFŐZÉS

!! Székelyudvarhelyen !!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a helybeli Gergely-féle Sósfürdőből történt eltávozásom után Székelyudvarhelyen a Vár-utca 13. számú saját házamban családom fentartása céljából

kifőzést és kávémérést

nyitottam. Midőn ezt a n. é. közönség szíves tudomására hozom, na-

Új iskolák felszerelése, megővők kiegészítése, teljes irodaberendezések
pontosan és legjobb kivitelben

Betegh Pál és Társa

könyv- és papírárukereskedésében Székelyudvarhelyt.

Monogram - pecsétnyomók,

bélyegzők, ruhajelző eszközök, bélyegző-festékek és állandó festékpárnák dobozokban, mindenféle jelző-készülékek, címtáblák legelőnyösebben kaphatók

Betegh Pál és Társa

könyv-, papír-, író- és rajzszerekkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 15.

gyon kérem, hogy azt a bizalmat és szíves pártfogást, melyben engem eddig részesíteni kegyeskedett, új üzletem részére is fentartani sziveskedjék. Legfőbb igyekezetem leendő és izletes étellekkel vendégeim legnagyobb megelégedését mindenkor kiérdemelni. Naponta minden időben finom fatányéros, friss virstli stb. kapható. Olcsó árak, pontos kiszolgálás, tiszta konyha. Tisztelettel

ifj. Bodrogi Györgyné.

SZÖRVESTŐ

A vegyileg megvizsgált, amellel hatóságilag az arcbőrre ártalmatlannak talált
eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arczsört gyökerektől, anélkül, hogy az arcbőrnek legkevésbé is ártana és az arcnak-megadja az üdöséget, finomságot és simaságot.
Ára 7 korona
Vidéki megrendeléseket diszkrétan utánvétel mellett eszközöl

Schmidek I. Budapest, VII. Nyári-u. 18.
208. 1-12.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR tökéletes ér, mint a világ minden szőbészede a tartózkodásról, mert csodálatos ellenállással teszi az iszákosságnak a szeszes italt.
A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető méla csak nem is sejtji, mi okozta javulását.
COZA a családok ezreit békítette ki ismét sok ezer fért a szőgyen és beestelenségét, megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséhez segített és nagyon sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.
Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba-adagot és egy köszönő irással feltöltött levelet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Készen állunk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 186. SZ.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek, (Levelek 25 fill., lev. lapok 10 fillérral bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 186.)
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

KOCSISOK FÖLVÉTELNEK

évre, havi 36 korona fizetéssel nyári, 4 hónapra havi 45 koronát kapnak, ugyszintén kapnak lakást és tüzfát. Ugyanott fölvételnek 15 éves fiúk kocsisnak 30 K havi fizetéssel

JÓ GAZDATISZT

szintén kerestetik 60-80 korona havi fizetés, lakás és tüzifa.

FÁBIÁN JÓZSEF

Székelyudvarhelyt.

FONTOS

fuvarosok v. vállalkozók részére!

Körülbelül 3000 négyszögöl bükk-tüzifa elszállításra kiadó, Héjjasfálatól 5 kilométer távolságra fekvő erdőből (Oláh Hidegkut) közvetlen az országot mellett.

Ezen bükk-tüzifa elszállítása 2-3 év alatt eszközölhető.

Vállalkozni kívánkozó forduljanak személyesen vagy írásban a **segesvári Lnotz W. H. céghez**, hol kimerítő bővebb tudósítást nyerhetnek.

„Hermandol“ klozet-papír a legjobb!

HEGEDŰ, VONÓ, KELLÉKEK ÉS HUOK

SZIVAR-, SZIVARKA-,

DOHÁNYTÁRCAK

ERSZÉNYEK ÉS PÉNZTÁRCÁK

MONOGRAMMOK levélpapír és fehérmű bélyegzéshez, minden betűvel, 1 d.b 1 kor. Kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Mesés és imakönyvek, zeneművek!

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 3 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörgőhuruban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendtelenségében, az epekővek eltakarítását szembe-tűnően könnyíti, a bélhurut minden nemében, a nyálkás aranyrban, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyárban, görvély- és mirigydagokban, angolkóros csontlágylulás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss töltés! — Raktári SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt

Kásznai Főút vize 14 fillér!

Daross-forrás borvize 8 fillér

Kérem a cégre ügyelni!

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

Versenyt kizáró olcsó árban elfogad és szakszertű, izléses kivitelben készít el mindennemű

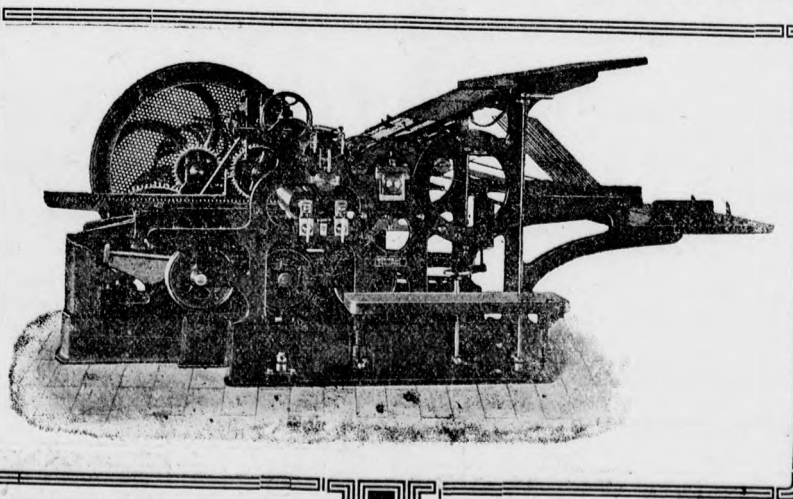
nyomtatványt és könyvkötői munkát

Költségvetés ingyen és bérmentve!

Egyleteknek és könyvtáraknak különösen mérsékelt árszabás! Egyházi, iskolai, szolgabírói, községi, körjegyzői, ügyvédi, végrehajtói nyomtatványok áruháza

— A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatvány-raktára.

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Folyóiratok, hírlapok, irodalmi művek eredeti áron, költségfelszámítás nélkül megrendelhetők

Zeneművek papír-, író- és rajzszerek

nagy választékban és olcsó árban!

Teljes könyvtár- és irodaberendezések mérsékelt árk mellett. Szakszerű, kifogástalan kivitel!

SZEKELY-UDVARHELY

legelterjedtebb függetlenségi lap szerkesztősége és kiadóhivatala.

